

of Development]. *Molodyi vchenyi*, no. 11 (2019): 603-608.
DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-11-75-128>

Rent a Brand. Official website. <https://rentabrand.ua/ua/>
Rento.ua. Official website. <https://rento.ua/>

Riabets, N. M., and Tymkiv, I. V. "Sherinh-ekonomika: kontseptualni zasady ta suchasni tendentsii rozvytku v hlobalnii ekonomichnii systemi" [Sharing-Economy: Conceptual Frameworks and Current Development Trends in the Global Economic System]. *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk*, no. 6 (2020): 25-30.
DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-6-5>

"Sharing Economy Index 2022". <https://www.statista.com/statistics/1259263/most-sharing-friendly-cities-worldwide/>

"Sustainable Development Goals (SDG)". *United Nations. Department of Economic and Social Affairs*. <https://sdgs.un.org/goals>

Sanchez-Perez, M. et al. "40 years of sharing economy research: An intellectual and cognitive structures analysis". *International Journal of Hospitality Management*, vol. 94 (2021).
DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2020.102856>

Schor, J. B., Fitzmaurice, C., and Carfagna, L. B. "Paradoxes of openness and distinction in the sharing economy". *Poetics*, vol. 54 (2016): 66-81.
DOI: <https://doi.org/10.1016/j.poetic.2015.11.001>

Sutherland, W., and Jarrahi, M. H. "The Sharing Economy and Digital Platforms: A Review and Research Agenda". *International Journal of Information Management*, vol. 43 (2018): 328-341.
DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2018.07.004>

Tu, U.-T. et al. "Achieving sustainable development goals through a sharing economy: Empirical evidence from developing economies". *Journal of Innovation & Knowledge*, vol. 8, no. 1 (2023).
DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jik.2022.100299>

Uber. Official website. <https://www.uber.com/de/de/>
Uklon. Official website. <https://uklon.com.ua/>
Zelectra. Official website. <https://zelectra.com.ua/>

Zvolska, L., Voytenko-Palgan, Y., and Mont, O. "How do sharing organisations create and disrupt institutions? Towards a framework for institutional work in the sharing economy". *Journal of Cleaner Production*, vol. 219 (2019): 667-676.
DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.02.057>

УДК 349.4:332
JEL: H79; O13; Q15
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-12-75-80>

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

©2024 ВАСІЛЬЄВА Л. М.

УДК 349.4:332
JEL: H79; O13; Q15

Васильєва Л. М. Особливості та проблемні питання механізму державного регулювання використання земель сільськогосподарського призначення в умовах воєнного стану в Україні

У статті розглянуто особливості державного регулювання використання земель сільськогосподарського призначення в умовах воєнного стану в Україні. Визначено, що сільськогосподарські землі є ключовим ресурсом для економічного розвитку держави та забезпечення продовольчої безпеки. Обґрунтовано необхідність адаптації нормативно-правової бази до сучасних викликів, що виникають внаслідок воєнних дій. Наголошено на важливості забезпечення правового режиму земель, включно зі спрощеною процедурою реєстрації прав для внутрішньо переміщених осіб та землевласників із зон бойових дій. Визначено, що правова невизначеність у питаннях реєстрації прав на землю, фіксації шкоди та механізмів її відшкодування ускладнює відновлення земельних відносин. Запропоновано розробити спеціальні процедури, які враховують реалії воєнного стану, зокрема створення спеціалізованих комісій для врегулювання земельних прав. Наголошено на важливості рівноправної взаємодії норм земельного, екологічного та адміністративного права, уникнення правових колізій і зловживань. Запропоновано низку заходів для вдосконалення механізму державного земельного регулювання, серед яких: спрощення процедур реєстрації, впровадження компенсаційних механізмів за пошкоджене майно (у т. ч. і землі), врегулювання орендних відносин на прифронтових територіях. Наголошено на необхідності створення державного фонду компенсацій, інтеграції міжнародних норм і досвіду, а також розробки механізмів оцінки завданих збитків, що враховують аграрну, екологічну та соціальну цінність земель. Зроблено висновок, що запропоновані заходи сприятимуть адаптації механізму регулювання до умов воєнного стану та закладуть основу для відновлення і розвитку земельних відносин після завершення воєнних дій.

Ключові слова: воєнний стан, державне регулювання, земельні відносини, землі сільськогосподарського призначення, нормативно-правова база.
Бібл.: 8.

Васильєва Леся Миколаївна – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровський державний аграрно-економічний університет (вул. Академіка Сергія Єфремова, 25, Дніпро, 49027, Україна)

E-mail: l.m.vas@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-4551-4105>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/AAQ-2300-2020>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57536749900>

UDC 349.4:332
JEL: H79; O13; Q15

Vasilieva L. M. Features and Problematic Issues of the Mechanism of State Regulation of the Use of Agricultural Land under Martial Law in Ukraine

The article considers the features of State regulation of the use of agricultural land under martial law in Ukraine. It is defined that agricultural land is a key resource for the economic development of the State and ensuring food security. The need to adapt the regulatory framework to modern challenges arising from the ongoing military hostilities is substantiated. The importance of ensuring the legal regime of land, including a simplified procedure for registering rights for internally displaced persons and landowners from combat zones, is emphasized. It is determined that legal uncertainty in the registration of rights to land, fixation of damage and mechanisms for its compensation complicates the restoration of land relations. It is proposed to develop special procedures that take into account the realities of martial law, in particular, the creation of specialized commissions for the regulation of land rights. The importance of equal interaction of the norms of land, environmental and administrative law, the avoidance of legal conflicts and abuses is accentuated. A number of measures have been proposed to improve the mechanism of State land regulation, including: simplification of registration procedures, introduction of compensation mechanisms for damaged property (including land property), regulation of lease relations in the frontline territories. The need to create a State-controlled compensation fund, integrate international norms and experience, as well as develop mechanisms for assessing the damage caused, taking into account the agrarian, environmental and social value of land, is emphasized. It is concluded that the proposed measures will contribute to the adaptation of the regulatory mechanism to the conditions of martial law and lay the foundation for the restoration and development of land relations after cessation of hostilities.

Keywords: martial law, State regulation, land relations, agricultural land, regulatory framework.

Bibl.: 8.

Vasilieva Lesja M. – D. Sc. (Public Administration), Professor, Professor of the Department of Accountancy, Taxation and Management of Financial and Economic Security, Dnipro State Agrarian and Economic University (25 Akademika Serhiia Yefremova Str., Dnipro, 49027, Ukraine)

E-mail: l.m.vas@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-4551-4105>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/AAQ-2300-2020>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57536749900>

Землі сільськогосподарського призначення, як основа аграрного виробництва, потребують особливого підходу в управлінні та регулюванні, що забезпечить стале використання ресурсів, підвищення продуктивності та екологічну безпеку. Система державного регулювання землеволодіння та землекористування охоплює широкий спектр правових, економічних і адміністративних заходів, спрямованих на забезпечення прав власників, орендаторів та інших користувачів, а також на контролювання їхнього використання. Механізм державного регулювання земель сільськогосподарського призначення є важливою складовою частиною земельної аграрної політики України, оскільки забезпечує ефективне використання й охорону земельних ресурсів, що мають стратегічне значення для економічного розвитку країни.

У сучасних умовах, з урахуванням динамічних змін у земельному законодавстві та реформ, що відбуваються в аграрному секторі, регулювання земель сільськогосподарського призначення набуває нових вимог і викликів. Це включає адаптацію законодавства до європейських стандартів, удосконалення механізмів земельної реформи, а також розв'язання проблем, що виникають у контексті збереження та розвитку сільськогосподарських земель, зокрема в умовах воєнного стану. Важливим завданням є забезпечення правового й економічного захисту землевласників та орендаторів, стимулювання ефективного використання земель, підтримка аграріїв у період криз і відновлення інфраструктури в повоєнний період.

Питання щодо механізму державного регулювання використання земель сільськогосподарського призначення активно дискутується впродовж тривалого часу, зокрема і щодо його особливостей в умовах воєнного стану в Україні. Результати таких досліджень, розкриті у працях науковців Бондар О. Г., Зигрій О. В., Зубар І. В., Онищук Ю. В., Коваленко Т. О., Бакшеев О. С., Кулинич П. Ф. та ін., стали науковим підґрунтям для даного дослідження. Попри те, що даному питанню приділяється значна увага серед науковців, відмітимо, що потребує подальшого дослідження питання щодо особливостей механізму державного регулювання використання земельних ресурсів за умов воєнного стану, які зумовлені необхідністю адаптації до нових реалій.

Метою даної роботи є аналіз особливостей та визначення проблемних питань механізму державного регулювання щодо використання земель сільськогосподарського призначення в умовах воєнного стану в Україні.

Сільськогосподарські землі є унікальним природним ресурсом, що відіграє ключову роль у економічному розвитку держави та підвищенні добробуту її громадян. Їхнє використання базується на правовому регулюванні земельних відносин з урахуванням специфіки цих територій, що сприяє забезпеченню прав та інтересів усіх учасників цих відносин [3].

В умовах воєнного стану в Україні регулювання земельних відносин зазнало значних змін,

що враховують як потреби національної безпеки, так і забезпечення продовольчої безпеки. Аналіз наукової полеміки щодо механізму державного регулювання щодо земель с.-г. призначення в умовах воєнного стану довів, що розглядається ряд важливих аспектів, які стосуються адаптації правової та адміністративної системи до нових реалій війни, зокрема ефективного використання земельних ресурсів у сьогоденні.

«Збройна агресія РФ проти України ставить перед наукою земельного права завдання передбачити потенційні проблеми правового регулювання земельних відносин у повоєнний період та обґрунтувати шляхи удосконалення земельного законодавства для ефективного регулювання земельних відносин» [5].

Один із основних аспектів, які обговорюють вчені, – це необхідність внесення змін до земельного законодавства для врахування реалій воєнного стану. Чинна правова база потребує швидкої адаптації до обмежень, що виникають під час війни. Зокрема, відсутність чітких механізмів реєстрації прав на землю для внутрішньо переміщених осіб та власників, які втратили доступ до своїх земель в зонах бойових дій, створює правову невизначеність, яка ускладнює відновлення земельних прав і прав на майно. Коваленко Т. О. та Бакшеев О. С. наголошують на «забезпеченні правового режиму земельних ділянок, сформованих у період дії воєнного стану» [5].

Дослідження Зигрій О., Ятчишиної І. та Чижовської Н. [2] акцентує на важливості створення спеціальних процедур реєстрації земельних прав під час дії воєнного стану. Автори зазначають, що традиційні механізми реєстрації прав на землю в умовах війни не можуть працювати ефективно, оскільки зони бойових дій, окуповані території або території, що частково контролюються урядом, ускладнюють доступ до земельних реєстрів.

Михайленко Д., Сницар А. акцентують увагу на необхідності підтримки аграріїв, зокрема через державні субсидії, пільгові кредити та спеціальні програми для відновлення сільськогосподарської діяльності після припинення бойових дій або відновлення територій [7]. Вчені, зокрема Коваленко Т. О., Бакшеев О. С., наголошують на необхідності адаптації земельного законодавства до воєнного стану для забезпечення національної безпеки та підтримки аграрної галузі. Вони розглядають тимчасові обмеження, які були введені на безоплатну передачу земель у приватну власність і доступ до реєстрів, підкреслюючи важливість цих змін для стабільності відносин [5].

Слід також підкреслити, що в разі завдання значної шкоди великій кількості земель і ґрунтів України винні особи несуть відповідальність за відшкодування завданих збитків. Як відмічає Кулинич П. Ф., «правове регулювання фіксації шкоди, завданої земельним ресурсам унаслідок військової агресії Російської Федерації проти України, перебуває на стадії становлення і характеризується певною непослідовністю. Важливі аспекти, такі як механізми компенсації за пошкодження або знищення земель, ще остаточно не врегульовані. Варто зазначити, що земля як самостійний об'єкт завдання шкоди та компенсації прямо не згадується в тексті Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України [8]» [6]. Водночас її включення у правове поле регулювання цих відносин опосередковано через поняття «об'єкти нерухомого майна», до яких, згідно з чинним законодавством, належать і земельні ділянки. Це створює певну правову невизначеність та ускладнює процес фіксації та подальшого відшкодування завданої шкоди.

Поза сумнівом, відшкодування має включати як матеріальні збитки, спричинені деградацією земельних ресурсів, так і витрати на їх відновлення. Окрім компенсаційних заходів, необхідно враховувати механізми міжнародного права, такі як принципи, викладені в Женевських конвенціях і нормах міжнародного екологічного права. Це дозволить забезпечити адекватну відповідальність за порушення, зокрема у випадках екологічних злочинів, спрямованих на знищення або пошкодження земельних ресурсів. З практичної точки зору варто розробити спеціалізовані механізми оцінки збитків, які базуватимуться на науково обґрунтованих критеріях і методиках. Ці механізми повинні враховувати не лише вартісні показники земель, але й їхню екологічну та соціальну цінність. Крім того, необхідно створити фонд для відновлення постраждалих територій, кошти якого можуть надходити з конфіскації майна винних осіб, міжнародної допомоги або репарацій.

На думку Бондаря О. Г., актуальним є детальний аналіз співвідношення та взаємодії різних рівнів правового регулювання земельно-управлінських відносин. Ця необхідність зумовлена кількома чинниками: по-перше, незавершеністю конституційної бази для реалізації реформи адміністра-

тивно-територіального устрою та децентралізації; по-друге, потребою встановлення чіткого балансу між нормами адміністративного та земельного права в цій сфері. Взаємодія норм земельного та екологічного права, які мають спеціальний характер, із загальними адміністративно-правовими механізмами управління в земельній сфері повинна бути рівноправною. У разі виникнення конфліктів перевагу слід віддавати нормам земельного та екологічного права, запобігаючи їх поглинанню адміністративним правом [1].

Вивчення міжнародного досвіду земельного регулювання в умовах війни показує, що в умовах конфлікту потрібно поєднувати правові інструменти з інструментами екстреної допомоги. Так, Зубар І. В. та Онищук Ю. В. [4] пропонують враховувати досвід країн, що пережили війни, таких як Боснія та Герцеговина або Косово, де були розроблені інструменти та механізми для швидкого відновлення прав на землю після війни. Вони рекомендують створення спеціалізованих комісій для врегулювання земельних прав, залучення міжнародних організацій для моніторингу процесів повернення земель, а також розробку програм відшкодування для осіб, чій землі були пошкоджені або конфісковані.

Також виокремимо потребу адаптації нормативно-правової бази до умов воєнного стану. Це включає спрощення процедур реєстрації прав на землю, особливо для внутрішньо переміщених осіб та землевласників з окупованих територій; запровадження механізмів компенсації за втрачене або пошкоджене майно; врегулювання питань оренди та використання земель на прифронтових територіях тощо.

Деякі дослідники [2; 7] наголошують на важливості централізованих і регіональних систем моніторингу для контролю за використанням земель с.-г. призначення в умовах воєнного стану. Така система дозволить забезпечити прозорість використання земель, уникнути зловживань і забезпечити ефективний контроль за орендою земель, зокрема в прифронтових і деокупованих зонах. Важливо, щоби були чітко визначені правила для тимчасового використання земель на прифронтових територіях, аби уникнути правових колізій і зловживань із земельними ресурсами.

Також досліджуються питання відновлення прав на землю після тимчасової окупації територій. Пропонується розробити чіткий механізм для реєстрації та підтвердження прав власників земельних ділянок, що постраждали під час воєнних дій, зокрема на деокупованих територіях. У цьому контексті акцентується на необхідності гарантій прав власності, включно з механізмами безпечного повернення майна та відновлення прав на землю.

Коваленко Т. О., Бакшеев О. С. наголошують, що «водночас необхідно враховувати, що припинення або скасування воєнного стану в Україні або у відповідних окремих її місцевостях не є підставою для припинення існування як об'єктів цивільних прав земельних ділянок, сформованих в умовах воєнного стану» [5]. Після завершення дії договору оренди земельної ділянки, створеної за спеціальною процедурою, що діє в умовах воєнного стану, зазначена ділянка більше не вважається об'єктом цивільних прав. Іншими словами, вона втрачає свій правовий статус, визначений на час укладання договору. До моменту офіційного припинення її існування в цьому статусі заборонено здійснювати нове формування земельних ділянок у межах території, яка раніше входила до складу цієї орендованої землі. Така заборона спрямована на уникнення правових колізій і забезпечення належного обліку земельних ресурсів після завершення дії спеціальних режимів використання.

Отже, адаптація механізму державного регулювання щодо використання земель сільськогосподарського призначення до умов воєнного стану є важливим аспектом забезпечення земельних відносин в Україні. На нашу думку, це передбачає такі ключові напрями вдосконалення:

1) Спрощення процедури реєстрації прав на землю. В умовах воєнного стану багато громадян, зокрема ВПО та землевласники з окупованих територій, втратили можливість вільно здійснювати реєстрацію своїх прав. Для вирішення цієї проблеми необхідно впровадити:

- ✦ дистанційні форми реєстрації за допомогою електронних сервісів;
- ✦ тимчасову реєстрацію права на землю без надання оригіналів документів, з можливістю їх підтвердження після завершення воєнного стану;
- ✦ спрощений порядок відновлення документів, що підтверджують право власності на землю, через взаємодію з державними реєстрами.

2) Запровадження механізмів компенсації за втрачене або пошкоджене майно (до якого, згідно з чинним законодавством, належать і земельні ділянки):

- ✦ чітко визначити земельні ділянки як окремий об'єкт компенсації в нормативно-правових актах, зокрема в рамках законодавства про компенсацію за зруйноване майно;
- ✦ розробити методiku оцінки завданих збитків із урахуванням аграрної, екологічної та соціальної цінності земель;

- ✦ створити державний фонд компенсацій, фінансування якого може здійснюватися з репараційних виплат, міжнародної допомоги та інших джерел.

3) Врегулювання питань оренди та використання земель на прифронтових територіях, а саме:

- ✦ встановити особливий правовий режим оренди земель на прифронтових територіях, що включатиме пільгові умови орендної плати та гнучкі механізми розірвання договорів у разі загрози безпеці;
- ✦ надати пріоритет місцевим громадам і військовим адміністраціям у використанні земельних ресурсів;
- ✦ запровадити механізми тимчасового використання земель під евакуаційні поселення або інші соціально важливі об'єкти.

4) В умовах воєнного стану важливо враховувати міжнародні норми, які регулюють питання захисту прав власності на землю та компенсації збитків. Інтеграція міжнародних стандартів сприятиме більш ефективному захисту прав громадян України на міжнародному рівні.

Ці заходи дозволять не лише адаптувати механізм державного регулювання щодо використання земель сільськогосподарського призначення до умов воєнного стану, але й закласти основу для подальшого відновлення розвитку земельних відносин в Україні.

Водночас, в умовах воєнного стану та часткової окупації південних і східних регіонів України, впровадження цих реформ стикається з низкою викликів та обмежень. *По-перше*, значна частина земель на тимчасово окупованих територіях наразі перебуває поза контролем української влади, що унеможливає застосування до них інструментів державного регулювання. *По-друге*, воєнні дії призвели до руйнування інфраструктури, забруднення ґрунтів та зміни ландшафтів, що вимагатиме значних зусиль та ресурсів для відновлення та рекультивуації земель. *По-третє*, в умовах економічної кризи та бюджетних обмежень, викликаних війною, фінансування масштабних проектів з розвитку земельних відносин може виявитися проблематичним.

ВИСНОВКИ

1. В умовах воєнного стану в Україні регулювання земельних відносин зазнало значних змін, що враховують як потреби національної безпеки, так і забезпечення продовольчої безпеки. Аналіз наукової полеміки щодо механізму державного регулювання у питаннях використання земель с.-г. призначення в умовах воєнного стану розглядає

ряд важливих аспектів, що стосуються адаптації правової та адміністративної системи до нових реалій війни, зокрема ефективного використання земельних ресурсів у сьогоденні.

2. В умовах воєнного стану та часткової окупації провадження земельних реформ стикається з викликами, зокрема неможливістю державного контролю над тимчасово окупованими територіями, руйнуванням інфраструктури та забрудненням ґрунтів, а також обмеженістю бюджетних ресурсів, що потребує подальшого комплексного дослідження та розробки ефективних механізмів регулювання.

3. Наголошено, що адаптація механізму державного регулювання використання земель сільськогосподарського призначення до умов воєнного стану є важливим аспектом забезпечення земельних відносин в Україні та передбачає такі ключові напрями вдосконалення: спрощення процедури реєстрації прав на землю; запровадження механізмів компенсації за втрачене або пошкоджене майно (до якого, згідно з чинним законодавством, належать і земельні ділянки); врегулювання питань оренди та використання земель на прифронтових територіях; урахування міжнародних норм, які регулюють питання захисту прав власності на землю та компенсації збитків. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бондар О. Г. Публічне управління у сфері використання та охорони земель в Україні: актуальні проблеми правового та інституційного забезпечення. *Право України*. 2020. № 5. С. 43–62. DOI: 10.33498/loiu-2020-05-043
2. Зигрій О., Ятчишина І., Чижовська Н. Особливості регулювання земельних відносин під час воєнного стану. *Актуальні проблеми правознавства*. 2023. № 1. С. 153–158. DOI: 10.35774/app2023.01.153
3. Зигрій О., Малиновський В. Особливості державного управління використанням земель сільськогосподарського призначення в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2018. Вип. 1. С. 130–134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/arpr_2018_1_24
4. Зубар І. В., Онищук Ю. В. Державне управління земельними ресурсами в умовах воєнного стану в Україні. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2022. № 4. С. 34–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2022-4.6>
5. Коваленко Т. О., Бакшеев О. С. Проблеми та перспективи законодавчого регулювання ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права*. 2023. Вип. 15. Т. 1. С. 197–205. DOI: 10.33098/2078-6670.2023.15.27.1.197-205

6. Кулинич П. Ф. Правові проблеми відновлення земель, порушених внаслідок російської агресії проти України. *Еколого-правова безпека суверенної держави в умовах воєнного стану* : матеріали наук.-практ. онлайн-конференції (м. Харків, 8 грудня 2022 р.). Харків : Право, 2022. С. 108–113.
7. Михайленко Д., Сницар А. Особливості регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану. *Liga Zakon*. 02.06.2022. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/211625_osoblivost-regulyuvannya-zemelnykh-vidnosin-v-umovakh-vonnogo-stanu
8. Закон України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» від 23.02.2023 р. № 2923-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2923-20#Text>

REFERENCES

- Bondar, O. H. "Publichne upravlinnia u sferi vykorystannia ta okhorony zemel v Ukraini: aktualni problemy pravovoho ta instytutsiinoho zabezpechennia" [Public Administration in the Field of Land Use and Protection in Ukraine: Current Problems of Legal and Institutional Support]. *Pravo Ukrainy*, no. 5 (2020): 43-62.
DOI: 10.33498/louu-2020-05-043
- Kovalenko, T. O., and Baksheiev, O. S. "Problemy ta perspektyvy zakonodavchoho rehuliuвання rynku zemel silskohospodarskoho pryznachennia v Ukraini" [Problems and Prospects of Legislative Regulation of Agricultural Lands Market in Ukraine]. *Naukovo-informatsiyni visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava*, vol. 1, no. 15 (2023): 197-205.
DOI: 10.33098/2078-6670.2023.15.27.1.197-205
- Kulynych, P. F. "Pravovi problemy vidnovlennia zemel, porushenykh vnaslidok rosiiskoi ahresii proty Ukrainy" [Legal Problems of Restoration of Lands Disturbed as a Result of Russian Aggression Against Ukraine]. *Ekoloho-pravova bezpeka suverennoi derzhavy v umovakh voiennoho stanu*. Kharkiv: Pravo, 2022. 108-113.
[Legal Act of Ukraine] (2023). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2923-20#Text>
- Mykhailenko, D., and Snytsar, A. "Osoblyvosti rehuliuвання zemelnykh vidnosyn v umovakh voiennoho stanu" [Peculiarities of Regulation of Land Relations Under Martial Law]. *Liga Zakon*. June 02, 2022. https://jurliga.ligazakon.net/analytics/211625_osoblivost-regulyuvannya-zemelnykh-vidnosin-v-umovakh-vonnogo-stanu
- Zubar, I. V., and Onyshchuk, Yu. V. "Derzhavne upravlinnia zemelnymy resursamy v umovakh voiennoho stanu v Ukraini" [State Management of Land Resources Under the Conditions of Martial State in Ukraine]. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*, no. 4 (2022): 34-39.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2022-4.6>
- Zyhrii, O., and Malynovskyi, V. "Osoblyvosti derzhavnogo upravlinnia vykorystanniam zemel silskohospodarskoho pryznachennia v Ukraini" [Peculiarities of State Administration Using Agricultural Land in Ukraine]. *Aktualni problemy pravoznavstva*, iss. 1 (2018): 130-134 . http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprpr_2018_1_24
- Zyhrii, O., Yatchyshyna, I., and Chyzhovska, N. "Osoblyvosti rehuliuвання zemelnykh vidnosyn pid chas voiennoho stanu" [Features of the Regulation of Land Relations During the State of Martial]. *Aktualni problemy pravoznavstva*, no. 1 (2023): 153-158.
DOI: 10.35774/app2023.01.153